

วรรณะ บรรจง. (2551). *ปัจจัยเชิงสาเหตุและผลของเอกลักษณ์นักศึกษาครูและการรับรู้ความสามารถของตนในการเป็นครูนักวิจัยของนักศึกษาครูที่มีต่อพฤติกรรมครูนักวิจัยของนักศึกษาครูในยุคปฏิรูปการศึกษา*. ปรินญานิพนธ์ วท.ด. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์).

กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม:

รองศาสตราจารย์ ดร.ดุษฎี โยเหลา, รองศาสตราจารย์งามตา วรินทร์านนท์,

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุบล เลี้ยววาริณ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแบบจำลองโครงสร้างเชิงเส้นของความสัมพันธ์ของเอกลักษณ์ การรับรู้ความสามารถของตนในการเป็นครูนักวิจัยและพฤติกรรมครูนักวิจัยของนักศึกษาครูที่กำลังเรียนอยู่ในมหาวิทยาลัยภาคใต้ 5 แห่ง จำนวน 945 คน โดยสุ่มแบบแบ่งชั้น เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 2 จำนวน 320 คน ชั้นปีที่ 3 จำนวน 308 คน และชั้นปีที่ 4 จำนวน 317 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องมือวัด 13 ฉบับ โดยมีค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ .66-.93 และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนาเพื่ออธิบายลักษณะของกลุ่มตัวอย่างและการแจกแจงของตัวแปร โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ส่วนในการทดสอบสมมติฐานความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและผลของเอกลักษณ์ที่มีต่อพฤติกรรมครูนักวิจัยใช้โปรแกรม LISREL 8.72 ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลชี้ให้เห็นว่าแบบจำลองพฤติกรรมครูนักวิจัยของนักศึกษาครูที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนามาจากทฤษฎีเอกลักษณ์ของบุคคลของสไตรเกอร์ (Stryker's identity theory) ปัจจัยการถ่ายทอดทางสังคมเชิงวิชาชีพครู และการรับรู้ความสามารถของตนสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าสถิติ ดังนี้ $\chi^2 = 99.86$, $df = 41$, $p\text{-value} = .00$; $RMSEA = .039$; $SRMR = 0.021$; $GFI = .98$; $AGFI = .96$; $CN = 584.79$

ผลการวิจัย พบว่า ตัวแปรภายนอกที่ศึกษา ได้แก่ ได้แก่ การถ่ายทอดทางสังคมจากครอบครัว การถ่ายทอดทางสังคมจากโรงเรียน การถ่ายทอดทางสังคมจากสถาบันฝึกหัดครู ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญต่อตัวแปรภายใน ได้แก่ ความยึดมั่นผูกพันในบทบาท เอกลักษณ์นักศึกษาครู การรับรู้ความสามารถของตนในการเป็นครูนักวิจัย และพฤติกรรมครูนักวิจัย ซึ่งตัวแปรสาเหตุมีอิทธิพลทางบวกต่อตัวแปรผล โดยมีรายละเอียดดังนี้ 1) พฤติกรรมครูนักวิจัยได้รับอิทธิพลจากตัวแปรเอกลักษณ์นักศึกษาครู ความยึดมั่นผูกพันในบทบาท การรับรู้ความสามารถของตนในการเป็นครูนักวิจัย การถ่ายทอดทางสังคมจากสถาบันฝึกหัดครู จากโรงเรียนและจากครอบครัว ตัวแปรเหล่านี้ร่วมกันทำนายพฤติกรรมครูนักวิจัยได้ร้อยละ 66 2) เอกลักษณ์นักศึกษาครูได้รับอิทธิพลจากการรับรู้ความสามารถของตนในการเป็นครูนักวิจัย ความยึดมั่นผูกพันในบทบาท การถ่ายทอดทางสังคมจากสถาบันฝึกหัดครู และการถ่ายทอดทางสังคมจากครอบครัว ตัวแปรเหล่านี้ร่วมกันทำนายเอกลักษณ์

นักศึกษาครูได้ร้อยละ 65 3) ความยึดมั่นผูกพันในบทบาทที่ได้รับอิทธิพลทางตรงจากการถ่ายทอดทางสังคมจากรอบครัวเพียงตัวแปรเดียว โดยสามารถทำนายได้ร้อยละ 51 และ 4) การรับรู้ความสามารถของตนในการเป็นครูนักวิจัยนั้นได้รับอิทธิพลจากตัวแปรการถ่ายทอดทางสังคมจากสถาบันฝึกหัดครูเพียงตัวเดียว และทำนายได้น้อยเพียงร้อยละ 6

ผลการศึกษาอิทธิพล โดยการวิเคราะห์ความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลสาเหตุของเอกลักษณ์การรับรู้ความสามารถของตนในการเป็นครูนักวิจัย และพฤติกรรมครูนักวิจัยของนักศึกษาครูที่เรียนชั้นปีต่างกัน มีลักษณะโครงสร้างเป็นแบบเดียวกัน และมีค่าพารามิเตอร์ของเมทริกซ์อิทธิพลเชิงสาเหตุของตัวแปรแฝงภายในและภายนอกบางตัวไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยยังพบว่า ผู้ที่มีความยึดมั่นผูกพันเชิงปฏิสัมพันธ์สูงเป็นผู้ที่มีเอกลักษณ์ในแต่ละด้าน (ความเด่นของเอกลักษณ์ ความภาคภูมิใจในบทบาท และความสำคัญของเอกลักษณ์) สูงกว่าผู้ที่มีความยึดมั่นผูกพันเชิงปฏิสัมพันธ์ต่ำ และผู้ที่มีความยึดมั่นผูกพันเชิงอารมณ์สูงเป็นผู้ที่มีเอกลักษณ์ในแต่ละด้านสูงกว่าผู้ที่มีความยึดมั่นผูกพันเชิงอารมณ์ต่ำเช่นกัน

จากผลการวิจัยที่ศึกษา ควรมีการพัฒนานักศึกษาให้มีเอกลักษณ์ของความเป็นครู ที่จะนำไปสู่การเกิดพฤติกรรมครูนักวิจัยที่จะสามารถแสวงหาความรู้และสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายควรร่วมมือกันพัฒนา ตั้งแต่ครอบครัว สถาบันการศึกษา รวมถึงนโยบายในการผลิตครูที่ต้องมีความชัดเจน

นอกจากนี้ควรมีการวิจัย เพื่อให้ทราบถึงพัฒนาการของเอกลักษณ์ของนักศึกษาครูโดยมีการศึกษาระยะยาว ตั้งแต่เริ่มเข้าศึกษาจนกระทั่งจบการศึกษา และควรทำวิจัยทดลอง หรือพัฒนาเพื่อสร้างหลักสูตรที่มีคุณภาพสูงในการพัฒนานักศึกษาด้านการวิจัย ในฐานะผู้นำความรู้ด้านนี้ไปใช้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีการแสวงหาความรู้และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง รวมทั้งอาจนำตัวแปรอื่นที่พบในการวิจัยนี้ เช่น ความภาคภูมิใจในบทบาทของนักศึกษา หรือความยึดมั่นผูกพันในบทบาทมาร่วมศึกษาด้วย ที่อาจช่วยให้นักศึกษามีความตระหนักในบทบาทของตนในฐานะผู้ประกอบการวิชาชีพครูในอนาคต

Wanna Banchong (2008). Casual Factors of Researcher Identity and Self-efficacy on Behavior of Student Teachers during Educational Reform. Dissertation, Ph.D. (Applied Behavioral Science Research). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Assoc. Prof. Dr. Dusadee Yoelao, Assoc. Prof. Ngamta Vanindananda, Assist. Prof. Dr. Ubol Leowarin.

The purpose of this study was to develop linear structural relations among identity, self-efficacy, and role performance of student teacher as researchers. The sample group consisted of 945 students from five different southern universities chosen through a stratified random sampling. There were 320 second-year students, 308 third-year students, and 317 fourth-year students. The research was conducted by administering 13 instruments with reliabilities ranged from 0.66 to 0.93. In addition, to statistically describe the sample characteristics and variable distribution, data was processed through SPSS. Hypothesis of casual factors and identity determining role performance of student teachers was tested by LISREL 8.72 program.

The empirical findings was that teacher-researcher's behavior model developed from the Stryker's identity theory, teacher professional socialization, and self-efficacy showed causal correlation ship ($\chi^2 = 99.86$, $df = 41$, $p\text{-value} = .00$, $RMSEA = .039$, $SRMR = 0.021$, $GFI = .98$, $AGFI = .96$, $CN = 584.79$).

It was also found that exogenous variables i.e. socialization at home, school, and teacher institutes had significant effects on endogenous variables i.e. role commitment, professional identity, self-efficacy for being teacher researchers. Variables affected positively were detailed as follows. 1) Teacher researchers were affected by the variables of professional identity, role commitment, self-efficacy for being teacher researchers, as well as socialization at home, school, and teachers' institutes. These variables collectively predicted teacher researchers' behavior at 66 percent. 2) Professional identity was affected by self-efficacy for being teacher researchers, role commitment, socialization at institution, and family. These variables collectively predicted professional identity at 65 percent. 3) Only socialization at family had a direct affect on role commitment at the predictability of 51

percent. 4) Self-efficacy for being teacher researchers was merely affected by socialization at home and teachers' institutes at the predictability of 6 percent.

Moreover, the casual factor analysis of consistent model affecting professional identity and self-efficacy for being teacher researchers, and teacher researcher's behavior of student teachers from different years showed the same form. Similarly, the parameter matrix of casual factors indicating some endogenous and exogenous showed no difference.

In addition, the research revealed high interaction role commitment students possessed more the individual identities (e.g. excellence, professional pride, and the identity concern) than low-committed students. Likewise, high attached students possessed higher individual identities than low attached ones.

Furthermore, the implication of study is that it is necessary to develop professional identities in student teachers in order to achieve the goals of new generation of teacher as researcher. This involves many institutes such as family, education institutes, and clear policy of universities in producing teachers.

Further longitudinal studies of professional development, starting from student admission to graduation should be conducted. Apart from that, experiment research and development curriculum enhancing students to be researchers, and to able to construct ideology by themselves should be accomplished. The investigation might include some variables found in this study such as self-efficacy for being teacher researchers, or role commitment. These variables might foster a realization of their role as professional teachers in the future.